

Välittäjäaineita tunnetaan yli sata. Suurin osa niistä vaikuttaa hyvin moneen asiaan eikä niiden keskinäistä vaikutusta tunneta juuri lainkaan. "Normaalitasoja" ei myöskään tunneta. Psykologian kannalta on oleellista ymmärtää, miksi esimerkiksi lääkkeillä tai huumausaineilla voidaan vaikuttaa mielen toimintaan: Lääkeaineet vaikuttavat välittäjäaineisiin. Erilaiset välittäjäaineet taas joko edistävät tai ehkäisevät hermoimpulssin etenemistä hermoverkostossa. Lisäksi on hyvä osata nimetä 2–3 esimerkkiä välittäjäaineista. Useimmin vastaan tulevat dopamiini ja serotoniini. **Dopamiini** liittyy mielihyvään ja sen kautta muun muassa riippuvuuksien syntyyn. Lisäksi liian suuri dopamiinimäärä otsalohkoalueilla on yhteydessä psykoottisuuteen. **Serotoniinin** vähäisyys puolestaan on liitetty masennukseen ja univaikeuksiin. Lisäksi serotoniiniin vaikuttavaa geenimuunnosta on havaittu poikkeuksellisen paljon väkivaltarikollisilla.

VÄLITTÄJÄAINE	ASIOITA, JOIHIN VAIKUTTA	KUN ON POIKKEUKSELLISEN PALJON...	KUN ON POIKKEUKSELLISEN VÄHÄN...
asetyylikoliini	muisti motoriikka vireystila		Alzheimerin tauti
dopamiini	mielihyvä ⇒ riippuvuudet motoriikka	skitsofrenia psykoottisuus	Parkinsonin tauti
serotoniini	tunteet uni	pakkoliikkeet	masennus aggressio univaikeudet
noradrenaliini	tunteet	maanisuus	masennus
endorfiinit	kivun kokeminen mielihyvä	hyvän olon tunne	kipuherkkyys
glutamaatti (tavallisin kiihdyttävä välittäjäaine)	vireystila oppiminen, muisti motoriikka		
GABA (tavallisin estävä välittäjäaine)	uni motoriikka		

Lähde: Studeo. Psykologia - Kertauskurssi 1-5 (LOPS20216)